

OMNIA

Tee sitä mistä tykkäät

DIGIARKEEN NEUVOTTELUKUNTA

18.4.2018

Heidi Lehtovaara

FM, Asiantuntija
Työelämä- ja yrityspalvelut
Parasta DigiOhjausta
Parasta Palvelua

Puhelin: 040-1267294
Sähköposti: heidi.lehtovaara@omnia.fi
Twitter: @heidilehtovaara
LinkedIn: Heidi Lehtovaara

@OmniaKoulutus
#AMISREFORMI

OMNIA

- Tarjoaa elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia ammatillisesta ja aikuiskoulutuksesta täydennyskoulutuksiin, nuorten työpajatoimintaan, lukio-opintoihin ja vapaaseen sivistystyöhön.
- Vuosittain ammatilliseen koulutukseen osallistuu yli 10 000 oppijaa, joista perustutkintokoulutuksessa on noin 5 000.
- Vapaan sivistystyön kursseille osallistuu yli 40 000 opiskelijaa (kurseja n. 3000).
- Oppisopimuksen kautta ammatin hankkii yli 2 700 henkilöä.
- Aikuislukiossa opiskelee 2 000 opiskelijaa.
- Yli 200 nuorta löytää vuosittain suunnan elämälleen nuorten työpajoilla.
- Omniassa työskentelee yli 860 osaajaa.
- **Työelämä- ja yrityspalvelut**
 - jatkuvasti kehittyvää palvelua työelämälle ja yrityksille yhteistyössä oppijoiden ja työelämän kanssa
 - verkostomainen yhteistyö
 - kehittämisohjelmat ja -hankkeet tärkeitä työvälineitä

PARASTA - KEHITTÄMISOHJELMA 2018-2019 (OKM, OPH)

- Ammatillisen koulutuksen reformin tuki valtakunnallisesti.
 - Ohjelma tukee uuden lainsäädännön tehokasta toimeenpanoa ja ammatillisen koulutuksen toimintakulttuurin uudistamista.
 - Kehittää ja ottaa käyttöön kaikille koulutuksen järjestäjille yhteisiä toimintatapoja.
 - Koordinatio: Keuda
 - Kumppanit: 27 koulutuksen järjestäjää Suomessa
 - Kehittämiskusto: yli 70 oppilaitosta
-
- ✓ **Parasta Palvelua:** Susanne Forsberg ja Päivi Kalliokoski
 - ✓ **Parasta Osaamista:** Pia Tolonen
 - ✓ **Parasta DigiOhjausta:** Kirsi Salonen
 - ✓ **Parasta DigiTukea:** Eeva-Leena Ronkainen

MUKANA

- Oulun seudun ammattiopisto
- Espoon seudun koulutuskuntayhtymä, Omnia
- Raahen koulutuskuntayhtymä
- Etelä-Savon koulutus Oy
- Kouvolan seudun ammattiopisto
- Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä
- Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos
- Ammattiopisto Luovi
- Rovaniemen koulutuskuntayhtymä
- Tampereen seudun ammattiopisto, Tredu
- Turun kaupunki
- Vantaan ammattiopisto, Varia
- Länsirannikon koulutus Oy, WinNova
- Itä-Savon koulutuskuntayhtymä, Savon ammatti- ja aikuisopisto
- Jyväskylän koulutuskuntayhtymä

MIKSI PARASTA DIGIOHJAUSTA?

- Suomessa arviolta miljoona ihmistä on digitaalisten palvelujen ulkopuolella tai tarvitsee erityistä tukea palvelujen käyttämiseen.
- Digikuiluja on myös erilaisia ja niitä voi olla olemassa useita yhtä aikaa, äärimmäisiä seurauksia marginalisaatio ja syrjäytyminen.
- Syitä digitaaliseen syrjäytymiseen on monia; taitojen puute, ikä, oppimisen tai lukemisen kirjoittamisen haasteet tai köyhyys.
- Ammatillisen koulutuksen reformin myötä digitaalisten ohjelmien ja sovelluksien käyttö yleistyy.
- Digitalisaatio tarjoaa mahdollisuuksia tehostaa ja tukea toimintaa.
- Digitaaliset oppimisympäristöt ja työvälineet tarjoavat uudenlaisia tapoja opettaa, seurata ja arvioida oppimista.
- Opettajan rooli on yhä tärkeämpi: Opetusta tulee edelleen suunnitella ja toteuttaa, oppimista seurata ja arvioida.
- Perusasioista ei voi tinkiä: Opettaminen ja oppiminen verkossa edellyttävät aina laitteistoja ja osaamista.
- Opettajan tehtävänä on seurata, tukea ja ohjata tätä prosessia.

MITÄ TEHDÄÄN?

- Määritellään termit ja yhteinen tavoite
- Kartoitetaan oppilaitosten nykytilanne: miten digiä käytetään ohjauksen tukena?
- Tunnistetaan kehittämistarpeet uuden lainsäädännön näkökulmasta
- Luodaan konkreettisia työvälineitä, esim. digisanasto
- Kehitetään yhdessä digitaalisia järjestelmiä ja –prosesseja
- Tuetaan opetushenkilöstöä ja työpaikkaohjaajia
- Tehostetaan tiedonkulkua työpaikkojen ja oppilaitoksen välillä
- Otetaan mukaan opetus- ja ohjaushenkilöstö, opiskelijat ja työpaikat
- Koulutetaan henkilöstöä (webinaarit, teemapäivät)
- Käynnistetään digimentori-toimintaa
- Tehostetaan opiskelijoiden digiosallisuutta ja yhdenvertaisuutta
- Toiminnoilla tuetaan Parasta-kehittämishjelman toimintaa ja tehdään tiivistä yhteistyötä myös muiden reformia tukevien kehittämishankkeiden kanssa.

PARASTA DIGIOHJAUSTA OMNIASSA

- Konkreettiset työvälineet, esim. digisanasto
- Tukea ja neuvoja: digimentori-verkosto
- Yhteiskehittäminen ja verkostoyhteistyö
- Osallistaminen: opettajat, opiskelijat, työelämä mukaan
- Asenne- ja vaikuttamistyö
- Asiantuntijakirjoitukset (WeAll-blogi, Opettaja-lehti)
- Hackathon syksyllä 2018
- Pilottikokeilut 2018-2019
- Esteettömyyden (myös selkeän kielen) ja yhdenvertaisuuden huomioiminen kaikessa työssä

Parasta DigiOhjausta-hankkeen aamiainen
Omniassa 31.5.2018 – tervetuloa!

KONFERENSSIT, SEMINAARIT

- ***Eleventh International Conference on e-Learning & Innovative Pedagogies 2018. Digital Pedagogies for Social Justice*** (New York)
- Esitysten yhdistäväksi teemaksi nousi uuden teknologian saavutettavuus ja käytettävyys
 - ✓ onko koulutuksen digimaailma kaikkien ulottuvilla?
 - ✓ onko kaikilla pääsy laitteistoihin?
 - ✓ onko käyttäjillä osaamista hyödyntää teknologiaa?
 - ✓ digitaalinen lukutaito = perinteinen lukutaito?
 - ✓ kuka laitteistoja ja sovelluksia suunnittelee?

Lisätietoa:

<http://ubi-learn.com/2019-conference>

www.facebook.com/UbiquitousLearning

@ubilearn / #ICEIP18

OMNIA EDELLÄKÄVIJÄ DIGIHANKKEISSA

GRIT

työpaikalla tapahtuvan oppimisen prosessien selkiyttäminen digitaalisia välineitä hyödyntäen

MR Amis - *Mixed Reality, robotiikka ja tekoäly ammatillisessa koulutuksessa*

virtuaalitodellisuuden (kokonaan tietokoneella tehty ympäristö) että lisätyn todellisuuden (digitaaliset lisät havaitussa ympäristössä). Robotiikkaa tutkitaan erityisesti palvelurobotiikan näkökulmasta.

Mocoma

opetushenkilöstön digiosaamisten vahvistaminen avoimien cMOOC- tyyppisten kurssien avulla

Poluttamo - Oma digipolku oppimiseen

käytännön työkalujen ja toimintamallien kehittäminen siirtymävaiheessa olevien nuorten poluttamiseksi eteenpäin

VRobotiikka 360

työpaikalla tapahtuvaan oppimiseen liittyvä valmentautuminen uusissa oppimisympäristöissä

Roboreel

robotiikan ja robotiikkaosaamisen edistäminen hoiva-aloilla. Tavoitteena hoiva-alojen ja erityisesti varhaiskasvatuksen, vammaisten ja vanhusten hoitokotien nykyaikaistaminen palveluja tarjoavissa yrityksissä

CASE: ARKTISTA PEDAGOGIIKKA

- Pohjois-Suomessa harva asutus ja pitkät etäisyydet voivat muodostaa haasteita koulutukseen pääsemiselle.
- Yli puolet Suomen saamelaisväestöstä asuu nykyään saamelaisalueen ulkopuolella.
- Toteuttaja Saamelaisalueen koulutuskeskus
- Virtuaalikoulussa luodaan ja kehitetään pedagogiikkaa tieto- ja viestintäteknologian uusia mahdollisuuksia hyödyntäen.
- Sisältö: saamen kielen ja kulttuurin etäopetus (40 op)
- Virtuaaliopetus käsittää oppimisympäristön, reaaliaikaisia oppitunteja etäopetusjärjestelmässä, Moodle-oppimisalustalla työskentelyä sekä erilaisia yhteisöllisiä työskentelytapoja.

Lisätietoja: www.sogsakk.fi/fi/

KIITOS!

Heidi Lehtovaara

FM, Asiantuntija
Työelämä- ja yrityspalvelut
Parasta DigiOhjausta
Parasta Palvelua

Puhelin: 040-1267294
Sähköposti: heidi.lehtovaara@omnia.fi
Twitter: @heidilehtovaara
LinkedIn: Heidi Lehtovaara

@OmniaKoulutus
#AMISREFORMI

LÄHTEITÄ:

- **Ruhalahti, Sanna & Kenttä, Virve 2017:** *Ammatillisen koulutuksen digitalisaatio ja työelämäyhteistyö: ”Opeilta ja ohjaajilta löytyy intoa uusille poluille.”* Opetushallitus ja HAMK. Raportit ja selvitykset 2017: 18. Jyväskylä, Grano Oy.
- **Tuikka, Anne-Marie & Sachdeva, Neerai 2013:** *Digital disability divide in information society: the case of impairments.* ETHICOMP 2013 Conference Proceedings : The possibilities of ethical ICT.

Perusoikeusbarometri

Panu Artemjeff
Erityisasiantuntija

Taustaa

- FRA toteuttaa vuoden aikana 2018 Fundamental Rights Survey-tutkimuksen
- Kansallisessa perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelmassa valmisteltiin hanke kansallisen perusoikeusbarometrin toteuttamisesta (hanke 2.2.2)
- Haetaan synergiaa lisäotoksen avulla

FRA:n tutkimuksen sisältöalueet

- Henkilökohtainen turvallisuus
- Asenteet
- Tietoisuus oikeuksista ja velvollisuuksista
- Arkielämän kokemukset
- Digitalisaatio
- Koettu syrjintä

Perusoikeusbarometrin toteuttaminen

- Ohjausryhmä asetettu 1.11.2017
- Tiedonkeruu vuoden 2018 aikana FRA:n tutkimushankkeen kanssa yhtäaikaan.
- Kansallinen lisäotanta tehdään erikseen valittavien väestöryhmien osalta.
- Pienet muokkaukset FRA:n kysymyksiin mahdollisia
- Tulosten analyysi vuoden 2019 aikana. Tulosten julkaiseminen Suomen EU-puheenjohtajuuskauden aikana syksyllä 2019.

Tulosten hyödyntäminen/ näkökulmia

- Tavoitteena ns. baseline study perus- ja ihmisoikeustilanteen seurannan toteuttamiseksi
- Kansallinen seuranta (IO-keskus, selonteot, toimintaohjelma jne.)
- Suomen maaraportointi YK ja EN
- Indikaattorihankkeet: Suhde esim. syrjinnän seurantaan ja kestävän kehityksen seurantatyöhön sekä kielellisten oikeuksien ja tasa-arvopolitiikan seurantaan.
- Eurooppalainen lisäarvo

DIGITALISAATIOTA KOSKEVAT KYSYMYKSET

EXPERIENCE: Frequency of internet use

OPINION: Frequency of using social media

EXPERIENCE: Frequency of using various services on the internet – communication, banking, shopping, entertainment, checking news, looking for work, public services

EXPERIENCE: Obstacles for using various online services

EXPERIENCE: Frequency of using various services or doing things without using the internet – communication, banking, shopping, entertainment, looking for work, public services

EXPERIENCE: Obstacles for using various offline services

AWARENESS: Awareness of laws giving people the right to access personal information about themselves – in terms of information held by public administration and private companies

DIGITALISAATIOTA KOSKEVAT KYSYMYKSET

OPINION: Willingness to share selected types of personal information with public administration – home address, citizenship, date of birth, sexual orientation, religion or belief, political views, fingerprints

OPINION: Willingness to share selected types of personal information with private companies – home address, citizenship, date of birth, sexual orientation, religion or belief, political views, fingerprints

OPINION: Willingness to share selected types of personal information in social media – home address, citizenship, date of birth, sexual orientation, religion or belief, political views

OPINION: Assessment of how private various types of personal information are – photos of oneself, photos of children, web browsing history, medical information, financial information

DIGITALISAATIOTA KOSKEVAT KYSYMYKSET

OPINION: Opinion on whether public administration protects sufficiently personal data that it collects

EXPERIENCE: Types of personal information that the respondent has already shared in social media – information about health, income, , work history, name, home address, time use, photos of oneself, photos of one's children, identity of friends, web browsing history, mobile phone number

OPINION: Degree of concern about various third parties accessing personal information shared in the internet – employer, advertisers/businesses, government, law enforcement, criminals/fraudsters, intelligence services

EXPERIENCE: Use of encryption when doing certain things online – banking, communication, purchases

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Asiointipalveluiden laatu

18.4.2018 Digi arkeen –neuvottelukunta

Petteri Ohvo, VM

Tavoitetila 2022

Viranomaiset

- velvoitettuja tarjoamaan luonnollisille henkilöille (kansalaisille) ja oikeushenkilöille saavutettavia ja laadukkaita digitaalisia palveluja ensisijaisena vaihtoehtona.
- järjestettävä henkilön asemaan, oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvä viestintä ja asiointi niin, että sähköinen kanava on aina käytettävissä.

Yrityksille, yhteisöille ja muille elinkeinotoimintaa harjoittaville digitaalisten palvelujen käyttö velvoittavaa asiointissa ja viestinvälityksessä julkisen hallinnon kanssa.

Luonnollisten henkilöiden (kansalaisten) asiointi ja viestinvälitys tapahtuu ensisijaisesti digitaalisesti. Henkilöitä ei kuitenkaan velvoiteta siihen.

Parannetaan digitaalisten palvelujen laatua

Hallituksen strategiaistunto 29.01.2018

- Muodostetaan digitaalisten palveluiden laatukriteeristö
 - Liitetään investointien ohjausmalliin tukemaan rahoituspäätösten tekemistä
 - Käynnistetään kriteeristöön pohjautuva palvelujen laadun kehittymisen seuranta palveluntuottajien itsearviointina
- Palveluita kehitetään vastaamaan saavutettavuusdirektiivin vaatimuksia
- Puolesta asioinnin mahdollisuus liitetään kaikkiin digitaalisiin palveluihin

Ensisijaisuus toteutuu laadukkailla digipalveluilla

Itsearviointi

Palvelukriteeristö
v1.0

Palveluiden
käyttöasteen
mittaaminen

Palvelu-
kokemuksen
mittaaminen

Palvelulaadun kriteeristö

- Yhteiset vertailun mahdollistavat kriteerit hyvälle ja laadukkaalle digitaaliselle palvelulle
- Asiakkaan kokema laatu palvelutilanteesta
- Toiminnallinen laatu, muun muassa kustannus- ja prosessitehokkuus ja yhteentoimivuus
- Kriteeristön tulee olla kevyt, ymmärrettävä ja käytettävä sekä ajassa kehittyvä

Tehtävät

- Luonnos -

- Tarkennetaan tavoitteet, tulokset, rajaukset, aikataulut ja työskentelytavat
- Tunnistetaan nykyisin käytetyt laatukriteerit
- Sovitaan käytettävä ryhmittely kriteereille
- Sovitaan kriteerit ja niiden arviointiperusteet
- Tiekartalle lisää palveluita
- Tavoiteaika v1.0 Q2/2018

Palvelulaadun itsearviointi

- Hyödynnetään laatukriteeristöä
- Itsearviointi auttaa tunnistamaan kehityskohteet ja mahdollistaa vertailtavuuden
- Itsearviointien tulokset julkaistaan esim. Suomi.fi-palvelun Palvelutietovarannon palvelukuvausten yhteydessä

Tehtävät

- Luonnos -

- Etsitään menettelytavat ja välineet raportointiin ja seurantaan
- Pilotoidaan itsearviointia mm. Tiekartan palveluihin
- Pilotoinnin tulokset huomioidaan palvelulaadun kriteeristön kehittämisessä
- Tavoiteaika Q3/2018

Palveluiden asiakasarvioinnit

- Tunnistetaan ja sovitaan muutama asiakasarviokysymys, joita käytetään yhteisesti laadun arvioinnissa
- Asiakasarviointi ja sen tulokset liitetään osaksi palvelukriteeristöä
- Asiakasarviointitulokset julkaistaan esim. Suomi.fi-palvelun Palvelutietovarannon palvelukuvausten yhteydessä

Tehtävät

- Luonnos -

- Tunnistetaan nykyisin käytettäviä palvelutapahtuman laatua mittaavia kyselyitä ja toteutuksia
- Tunnistetaan ja valitaan yhteisesti käytettävät asiakasarviointi-kysymykset
- Määritellään ja sovitaan tulosten koonti- ja ilmoittamismenettelyt
- Tavoiteaika Q4/2018

Palveluiden käyttöaste ja seuranta

- Palvelu- ja kanavakohtaisia käyttöasteita ei tällä hetkellä systemaattisesti seurata
- Käyttöasteiden mittaamisella havaitaan kanavaohjauksen ja kehittämistoimenpiteiden vaikutus
- Seuranta mahdollistaa tarvittavien uusien toimenpiteiden kohdistamisen

Tehtävät

- Luonnos -

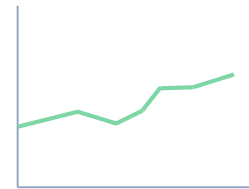
- Määritellään palveluiden käyttöasteita kuvaava mittaristo ja mittaamisen periaatteet
- Sovitaan menettelytavat käyttöasteiden ilmoittamiseen ja seurantaan
- Tavoiteaika Q3/2018

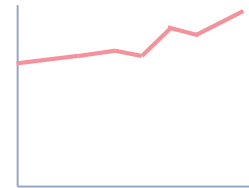
Ensisijaisuus toteutuu laadukkailla digipalveluilla

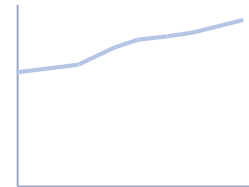
Digipalveluiden laatu

Asiakasarvioinnit

Digipalveluiden käyttöaste

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Digitalisaatiota koskevien investointien ohjausmallin kehittäminen

18.4.2018 O-P Rissanen
Digiärkeen neuvottelukunta

Tausta

- Hallitus päätti puolivälin tarkistuksessa hyväksytyyn hallituksen toimintasuunnitelman vuosille 2017-2019 yhteydessä, että valtion digihankkeiden ohjausta vahvistetaan
 - Toimenpiteet otetaan vaiheittain käyttöön siten, että ne kaikki ovat käytössä hallituskauden aikana
- TalPol linjasi toimintamallista 4.4.2017
- Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen asetti 6.10.2017 työryhmän valtion digihankkeiden koordinoimisen ja investointien ohjaamisen uuden mallin kehittämistä varten (VM125:00/2017).
- TalPol linjasi käyttöönotosta 18.12.2017
 - Valtion digihankkeiden koordinoimisen ja investointien ohjausmalli otetaan käyttöön maaliskuuhun 2018 mennessä.

Digitalisaatiohankkeiden arviointikehikko

Perustiedot

- Hankkeen nimi
- Hankkeen omistaja
- Projektipäällikkö
- Hankkeen kohde
- Hankkeen tausta ja tarkoitus sekä tavoitteet
- Hankkeen aikataulu
- Hankkeen tilanne arviointihetkellä
- Rahoitus
- Liitännäiset hankkeet
- Arvioinnin ajankohta ja toteutustapa
- Liitteet

Laadulliset hyödyt

- Asiakas- ja yhteiskunnallinen näkökulma
- Hallinnon tehostuminen
- Teknologia ja arkkitehtuuri
- Tieto
- Henkilöstö

Euromäärälliset hyödyt

- Säästöt substanssitoiminnassa
- Säästöt tukitoiminnoista
- Säästöt ICT-toiminnassa
- Muut säästöt
- Lisääntyneet tuotot

Voidaan kuvata lisäksi muille budjettitalouden piirissä oleville organisaatioille

Kustannukset

- Esiselvitys
- Suunnittelu
- Toteutus
- Käyttöönotto
- Käyttö
- Purku

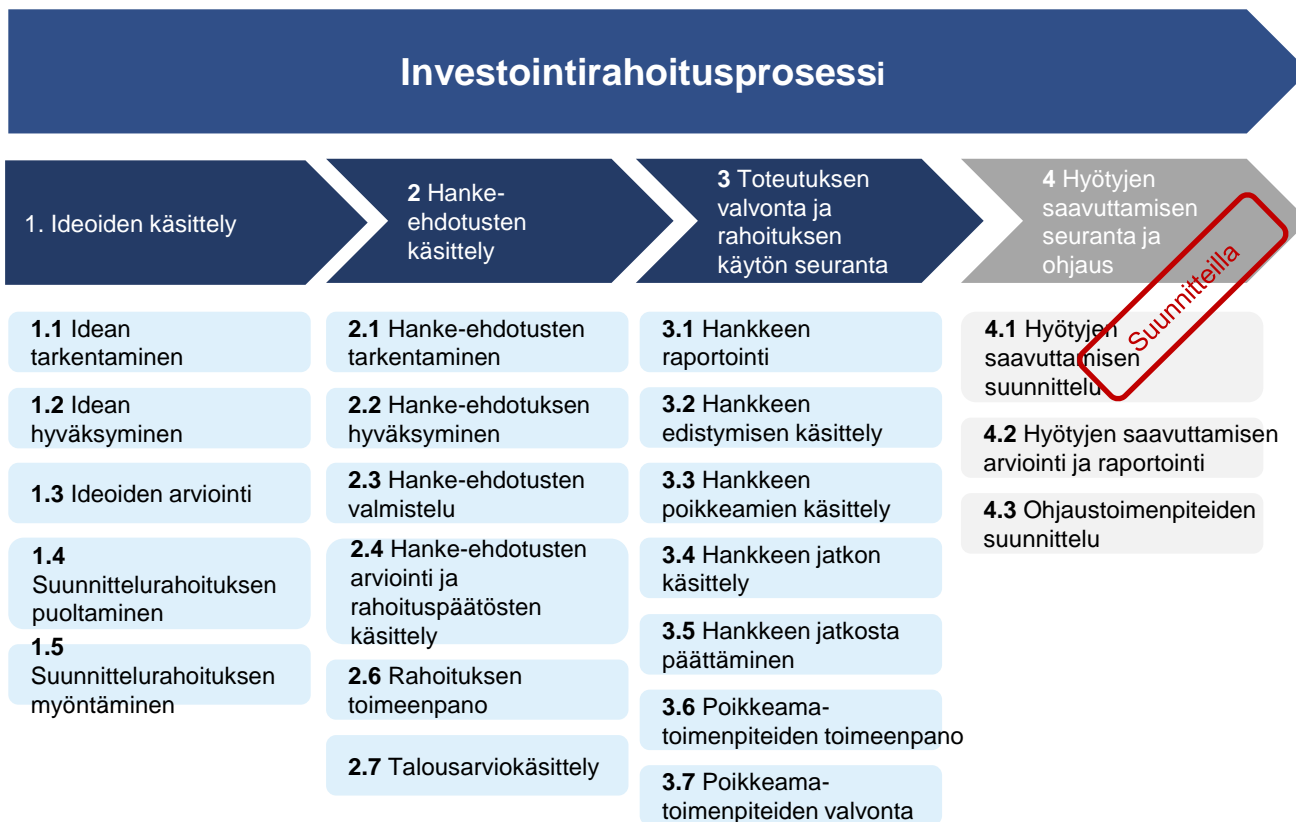
Voidaan kuvata lisäksi muille budjettitalouden piirissä oleville organisaatioille

Riskit

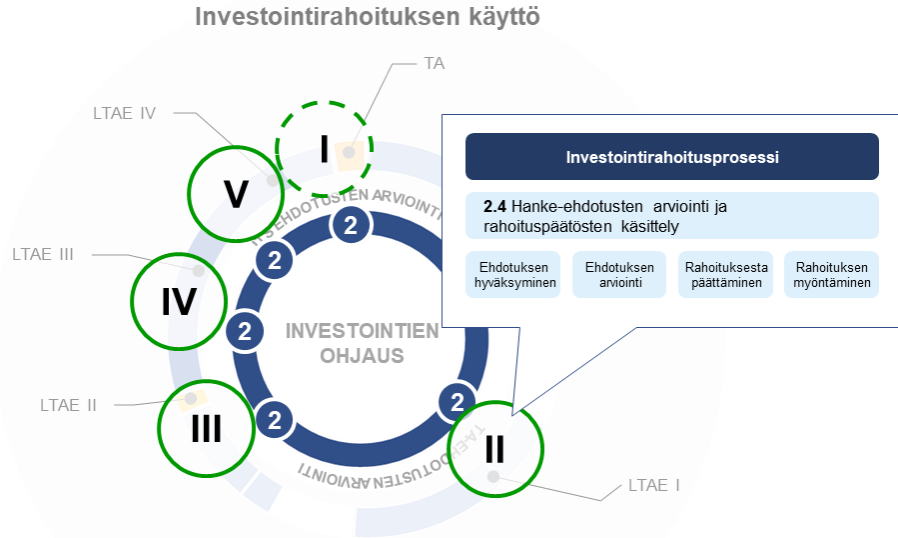
- Hanke
- Hyödyt
- Resurssit ja osaaminen
- Toteutustapa
- Toiminta
- Teknologia
- Arkkitehtuuri
- Muut riskit

Uuden ohjausmallin prosessit

Suunnitteilla

Investointirahoituksen(momentin) käytön vuosikello

- I. Puollettujen hanke-ehdotusten 1. rahoituskierron (TA)
- II. Puollettujen hanke-ehdotusten 2. rahoituskierron (LTAE I)
- III. Puollettujen hanke-ehdotusten 3. rahoituskierron (LTAE II)
- IV. Puollettujen hanke-ehdotusten 3. rahoituskierron (LTAE III)
- V. jne.

- Momentilta rahoitettavien investoinnit siirretään ministeriöiden / virastojen toimintamomentteille edelleen jaettavaksi
- Investoinnin käyttötarkoitukseen varattu määräraha
- TA- ja LTA-ehdotuksissa esitettävien investointimomentilta rahoitettavat kohteet on käsitelty ja hyväksytty malliin sisältyvien investointien hanke-ehdotusten arviointi ja rahoituspäätösten käsittelyprosessin mukaisesti

Käyttöönotto 1/2

- Mallin pilotointi:
 - 1. Tekoälyn ja robottien käyttöönoton investointiraha (hanke-ehdotusten arvioinnin ja mahdollisen momentin valmistelu)
 - 2. Digitalisoidaan julkiset palvelut kärkihankeen strategiset digihankkeen - nk. 100M€ hankkeet (toteutuksen valvonta ja rahoituksen käytön seuranta)
- Hyötyjen seuranta ja ohjausprosessien valmistelu
- Investointimomentin valmistelu
 - TAE 2019 (tuottavuusmomentin muutos)
- Säädosmuutokset
 - Laadintamääräysten muutos vastaamaan mallia (investointien arviointi ja toteutuksen seuranta)
 - Tilinpäätösmääräysten muutos vastaamaan mallia (investointien toteutuksen ja hyötyjen saavuttamisen seuranta)
 - ➔ edellytys jos tietohallintolain 4.4 §:ssä säädetty menettely korvataan uudella mallilla?

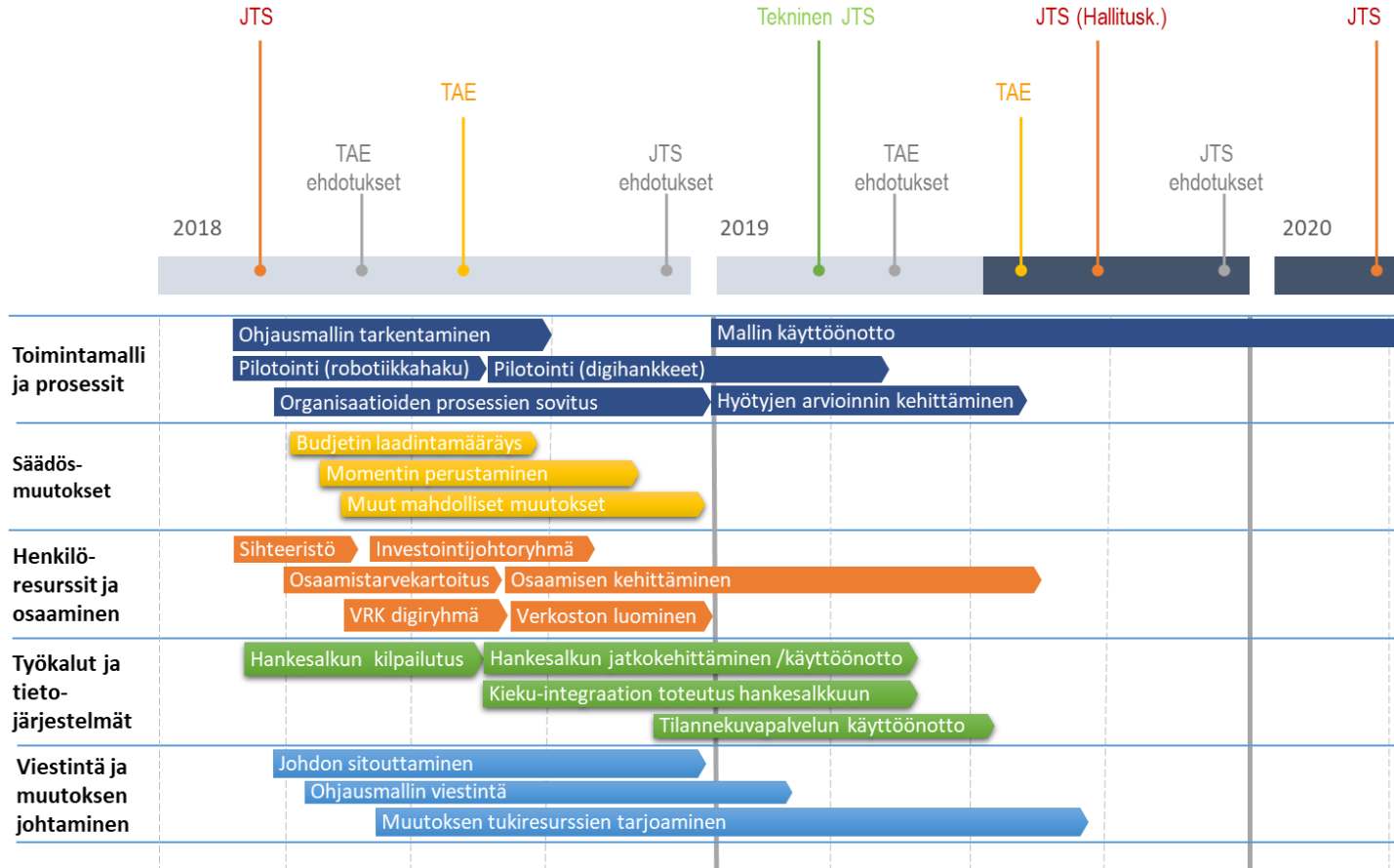

Käyttöönotto 2/2

- Mallin organisointi
 - Investointiohjausryhmän asettaminen
 - Pilotoinnit
 - Jatkuvat toiminta
 - Investointisihteeristön asettaminen
 - Pilotoinnit
 - Linjattava asiaa käsittelevä ministerivaliokunta
 - Lakisääteinen (raha-asiainvaliokunta)?
 - Hallituksen asettama muu?
- Valtiovarainministeriön tehtävien organisointi

Käyttönottosuunnitelma

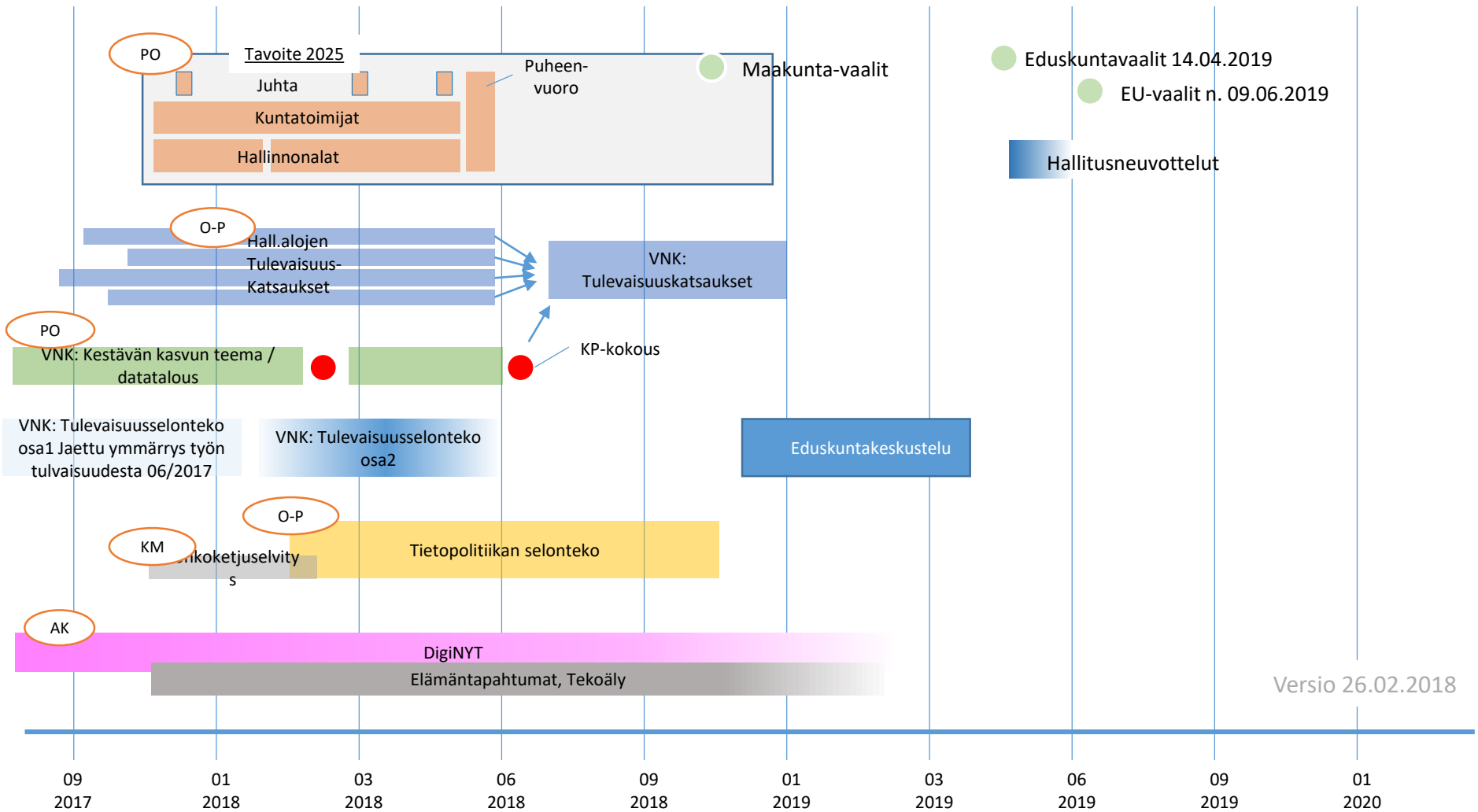
VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Tietopolitiikan selonteon valmistelun tilanne ja muu tulevaisuustyö

O-P Rissanen 18.4.2018

Digiarkeen neuvottelukunta

Neljä kytkeytyvää käsitettä

Digitalisaatio

Toiminnan kehittämistä

Tietopolitiikka

Politiikkalohko

Ekosysteemi

Toimintamalli

Tekoäly

Ratkaisu, apuväline

Mikä on selonteko?

- Hallituksen itsevalvonnan keinoja ovat muun muassa hallituksen eduskunnalle antamat kertomukset, selonteot, tiedonannot ja kirjelmät sekä pääministerin ilmoitukset. Pääministerin ilmoitus sekä hallituksen selonteot ja tiedonannot ovat keinoja, joilla hallitus voi tuoda haluamansa asian eduskunnan keskusteltavaksi.
- Valtioneuvosto voi antaa eduskunnalle tiedonannon tai selonteon hallintoa tai kansainvälisiä suhteita koskevasta asiasta. Selonteko lähetetään useimmiten valiokuntaan, jonka mietinnön pohjalta kansanedustajat käsittelevät asiaa. Myös tiedonanto voidaan lähettää valiokuntaan käsiteltäväksi.
- Tiedonannon käsittelyn päätteeksi voidaan toimittaa äänestys valtioneuvoston tai ministerin nauttimasta luottamuksesta. Selonteon käsittelyssä ei voida äänestää luottamuksesta.
- **Käytännössä selonteko on hallituksen ja eduskunnan järein työkalu tulevan politiikan pohjaksi.**

Mitä tietopolitiikka on?

- Pitkäjänteisiä linjauksia ja periaatteita, jotka koskevat tietojen tuottamista, hankintaa, keruuta, ylläpitoa, avaamista, jakamista, liikkumista, käyttöä ja säilyttämistä.
- Tietopolitiikan linjaukset ja toimet voivat kohdistua esimerkiksi tiedon tuotantoon, käsittelyyn, tietojen jakamiseen, yhdistämiseen, suojaamiseen, tieto-osaamiseen, käyttöoikeuksiin tai vastuisiin.
- Poliittikkatoimien perusta. Esimerkkejä:
 - tietovarantojen avaaminen
 - tietojen sulkeminen
 - yhteisen tiedonhallinnan kehittäminen
 - omadatan edellytysten luominen

Juha Sipilä

@juhasipila

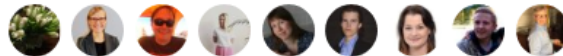
Seuraa

Suomen on oltava edelläkävijä tekoälyn soveltamisessa. [#tekoäly](#) liittyy jatkossa kaikkiin palveluihin ja työtehtäviin. Lainsäädännölliset ja eettiset kysymykset nousevat esille. Tämän vuoksi hallitus päätti tuoda syksyllä selonteon tekoälystä ja tietopolitiikasta eduskunnalle.

9.57 - 29. tammik. 2018

117 uudelleentwiittausta 574 tykkäystä

43

117

574

Valmistelutilanne

- Keskustelu koko talouden ja yhteiskunnan kattavasta tietopolitiikasta on käynnistynyt eri foorumeilla ja tietopolitiikan tarve tunnistettu.
- Hallituksen strategiaistunnossa 29.1.2018 päätettiin, että hallitus antaa Eduskunnalle selonteon tekoälystä ja tietopolitiikasta syksyllä 2018
 - http://valtioneuvosto.fi/artikkeli/-/asset_publisher/10616/selonteossa-painottu-eettinen-tietopolitiikka-tekoalyn-aikakautena
- Valmisteluryhmässä on kaikki ministeriöt
 - Alatyöryhmistä osa on käynnistänyt toiminnan, loput käynnistyvät lähiaikoina
- Hallinnonaloilla runsaasti hankkeita. Tietopolitiikan tulisi vahvistaa yhteiset tavoitteet.
- Valmistelu ja keskustelu on edennyt erittäin nopeasti.
 - Raportti Suomi tarvitsee tietopolitiikkaa julkaistiin marraskuussa 2017.
http://vm.fi/artikkeli/-/asset_publisher/suomi-tarvitsee-tietopolitiikkaa-on-keskustelun-aika

Eettistä tietopolitiikkaa tekoälyn aikakaudella - selonteko

Ohjaus: TÄKY-ministeriryhmä Vehviläinen (pj), Lintilä, Berner, Mattila, Niinistö, Lindström, Grahn-Laasonen, Mykkänen, Häkkänen

Ministeriöiden yhteinen valmisteluryhmä, pj avs Päivi Nerg

Tietopolitiikka, valmistelun koordinointi, selonteon kirjoittaminen
Sihteeristö: VM, TEM, OKM, LVM, STM, OM

Dialoginen valmistelu: tutkimus, yritykset, järjestöt

Junkkari

Riitaisan hallituksen suhteellisuudentaju kadoksissa – meppipaikkojen määrä on mitätön kuin koiraverro, mutta tekoälyselonteko on maailman tärkein asia

Eduskuntavaaleihin on vielä yli vuosi aikaa, mutta Juha Sipilän (kesk) hallitus näyttää ajautuneen lähes katatoniseen tilaan, kirjoittaa Marko Junkkari.

Marko Junkkari HS

Julkaistu: 20.3. 19:14

Luetuimmat

JUURI NYT

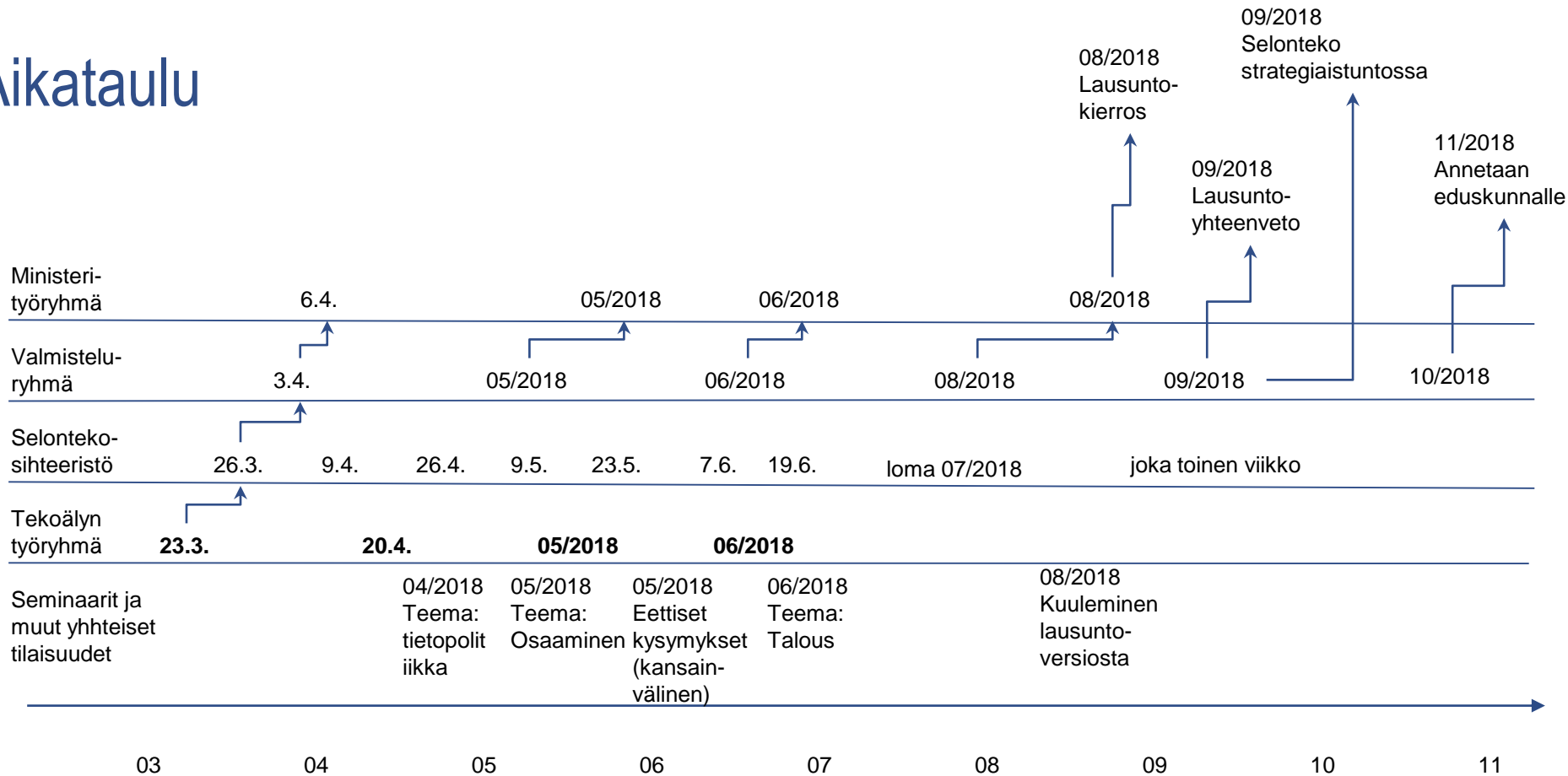
PÄIVÄ

VIIKKO

POLITIikka on siitä hauskaa, että siinä suhteellisuudentaju on suhteellista. Moni pieni asia kasvaa kokoaan suuremmaksi, ja vastaavasti

1. Krista Pärmäkoski teki sen taas – paljasti itsestään tietoja, joista yleensä vaiaetaan: olympiakypillä syke pitkään punaisella

Aikataulu

Selonteon sisällöstä

- Nykytilanteen kuvaus
- Tietopolitiikasta ja tekoälystä runsauden pulaa materiaalista
 - Tavoitteiden yhteensovittamista!
 - Valmistautumista yhteiskunnalliseen keskusteluun
- Taloudellisista vaikutuksista erilaisia selvityksiä pohjaksi, mutta kattavaa makrotaloudellista analyysimallia ei voida luoda
- Kaikissa keskusteluissa etiikka ja eettiset kysymykset nousevat keskiöön
 - Millä viitekehyksellä tätä käydään? Ketkä osallistuvat? Miten jäsennetään?
 - Tulevien päätöksien tulisi pohjautua eettisiin valintoihin
 - Luottamus on keskeinen teema

TAUSTAMATERIAALIA

Tietopolitiikka osaksi 2020 –luvun yhteiskuntapolitiikkaa

- Yhteiskuntapolitiikan lohkot ja painotukset ovat syntyneet vastaukseksi tai hakemaan ratkaisuja uuteen kriisiin tai yhteiskunnan muutokseen
- Esimerkkejä:
 - Pekka Kuusen 1960-luvun sosiaalipolitiikka: vahva sosiaalinen tilaus sen aikaisissa rakennemuutoksissa, perusta pitkäjänteiselle sosiaalipolitiikalle
 - Energiapolitiikka: vastauksena 1970-luvun öljykriisiin.
 - Ympäristöpolitiikka: havahtuminen ympäristöongelmiin 1990-luvulla
- Entä tietopolitiikka? - Vastaus 2000 –luvun muutoksiin ja tietokriisiin – ja tiedon hyödyntämisen mahdollisuuksiin

Miksi tietopoliittisia periaatteita ja linjauksia tarvitaan juuri nyt?

- Yhteiskunta on verkottunut, informatisoitunut ja toimii digitalisaation edetessä yhä enemmän datan, informaation ja niistä muodostetun tiedon ja palvelujen varassa, näin myös yksittäiset ihmiset.
- Tiedon taloudellinen ja yhteiskunnallinen arvo on merkittävä.
- Tiedon julkisuus, avoimuus, läpinäkyvyys, oikeellisuus, tietosuoja, turvallisuus ja tiedon hyödyntäminen ovat ajankohtaisia ja osin ristiriitaisia teemoja.
 - Uhat ja riskit
- Keinoäly ja robotiikka nojaavat laadukkaaseen tietoon sekä toisaalta tuovat muutoksia tiedon hallintaan ja tietoympäristöön.
- Tieto ei tunne rajoja.
 - Miten toimia, selvitä ja menestyä globaalissa tietoympäristössä yksilöinä, yhteisöinä ja yhteiskuntana?
 - Miten estää syrjäytyminen ja polarisoituminen?

Suomen tilanne 2018

- Julkisen hallinnon perusrekisterit ovat pääasiassa hyvässä kunnossa
- Luottamus on edelleen korkealla tasolla vaikkakin laskussa
- Runsaasti kansainvälisesti menestyviä yrityksiä, jotka ovat valjastaneet tiedon kasvun ja kilpailukyvyn edistäjäksi (konepajat)
- Samaan aikaan toimialoja, jotka ovat jääneet jälkeen (rakentaminen)
- Tietoa vaihdetaan ja kootaan rakenteellisessa, koneluettavassa, muodossa, mikä mahdollistaa automaation (verotus)
- Julkisen ja yksityisen sektorin välinen yhteistyö sujuu hyvin etenkin verrattuna kilpailija maihin (rakennettu ympäristö)
- Yhteentoimivuuteen on panostettu
- Uhat ovat lisääntyneet (trollaus)
- Kansainvälinen ja erityisesti EU:ssa kehitys on ollut hidasta

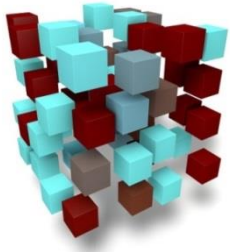

Tietopolitiikan tavoitteet

- Tiedon tehokas hyödyntäminen kasvun, kilpailukyvyn, hyvän hallinnon, hyvinvoinnin ja kestäväen kehityksen edistämiseksi
- Yhteiset kansalliset periaatteet ohjaavat kehitystä
- Luottamus tietoon säilyy
- Tavoitellaan tiedon arvon kasvattamista
- Vahvistetaan kykyä soveltaa tietoa ja reagoida kompleksisen ympäristön muutoksiin
- Torjutaan epätietoa, vääristelyä informaatiota
- Vaikutetaan kansainväliseen kehitykseen

Laadulliset periaatteet

Rakenteisuus

Saavutettavuus

Oikeellisuus

Linkitettävyys

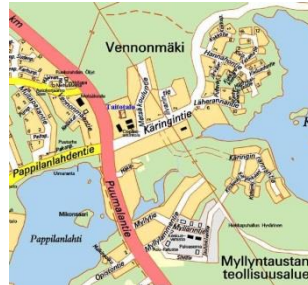
Sovellus- ja järjestelmä-riippumattomuus

Ajantasaisuus

Turvallisuus

Löydettävyys

Käytettävyys

Toiminnalliset periaatteet

- Yhteentoimivuuteen panostetaan
 - Avoimet standardit ja rajapinnat ovat lähtökohta
 - Yhteentoimivuuden yhteisiä työvälineitä kehitetään (YTI-hanke)
- Tiedon avaamista jatketaan
 - Avoimen hallinnon periaatteet
 - Demokratian vahvistaminen
- Yhteiskunnan ydintieto säilyy julkisen sektorin vastuulla
- Omadataan ja kansalaisen mahdollisuuksiin päättää panostetaan
- Toimiva tietosuojaja on lähtökohta
- Tieto- ja kyberturvallisuus ovat jatkuvan kehittämisen kohde
- Reilut ja yhdenvertaiset käytösäännöt kaikkiin julkisen hallinnon tietovarantoihin

Tekoäly ja tietopolitiikka

- Tekoäly tarvitsee tietoa oppiakseen
- Tekoälyn kykyyn oppia vaikuttaa tiedon määrän lisäksi tiedon laatu ja sen metatiedot
- Tekoälyn havaintojen ja päätöksien laatu paranee, kun tiedot ovat rakenteisia ja niissä on laadukkaat metatiedot; virheiden määrä vähenee
- Sanastojen, ontologioiden, koodistojen merkitys kasvaa, kun siirrytään käyttämään tekoälyä
 - Ihmisen kyky tulkita epämääräistä tietoa ja tunnistaa selkeitä virheitä ylittää tekoälyn kyvyn todennäköisesti vielä pitkään

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Digitalisoituvan yhteiskunnan edellytykset Tavoite 2025

Hankkeen esittelymateriaali

13.03.2018 Petteri Ohvo

Tausta & Tavoite

- Tunnistaa ja löytää yhteisiä teemoja ja kokonaisuuksia, joita kohti toimintojen ja tietohallintojen tulevat kehitystoimet halutaan suunnata
- Löytää mahdollisia yhteisiä digitalisaatiokehitystä tukevia ja mahdollistavia kehittämisen alueita ja toimenpiteitä
- Huomioida teknologian kehittymisen lisäksi myös muut toimintaympäristössä tapahtuvat muutosilmiöt
 - asennemuutokset, toimijat ja niiden roolit, tekemisen tavat, ...
- Hallita jatkuvuutta siten, että seuraavan strategisen hallitusohjelman vahvistuttua, julkisen hallinnon toimijat tietävät heti, mitä asioita vauhditetaan ja pannaan toimeen, jottei hallituskauden alku mene asioiden käynnistelyyn
- Antaa yhteistä syötettä eri organisaatioissa käynnissä oleville tulevaisuuskatsauksien valmistelutöihin toiminnan kehittämisen ja tietohallinnon kannalta

Tunnistetut edellytykset

Palveluiden järjestäminen asiakastarpeiden ympärille

E1

Asiakkaat saavat halutessaan tietää omien tietovirtojensa käytöstä sovittujen pelisääntöjen mukaisesti

E2

Asiakaskeskeinen hallinto on siirtynyt arvosta toimintaan

E3

Asiakkaan ja hallinnon kohtaaminen tapahtuu elämän- ja liiketoiminta tapahtumien kautta

Hallinnon täysimääräinen digitalisointi

E4

Hallinto pitää huolen sekä asiakkaistaan että heidän tiedoistaan

E5

Palvelutoimintaa tehdään asiakkaalle sopivimmalla tavalla

E6

Julkinen hallinto käyttää tietovirtoja yhä paremmin esim. keinoälyä hyödyntämällä

Julkisen hallinnon tavoitteiden ja toiminnan yhtenäistäminen

E7

Koordinoitu tieto-politiikka on edellytys digitaalisen aika- kauden hallinnon kehittämiseen yli hallituskausien

E8

Hallinnon eri osien väliset rajat ylittävä yhteistyö on merkittävästi lisääntynyt digitaalisen yhteistoiminnan avulla

E9

Ristiriitaiset tavoitteet julkisen hallinnon eri osien välillä ja eri asiakkaiden kanssa pystytään ylittämään kokeilujen avulla